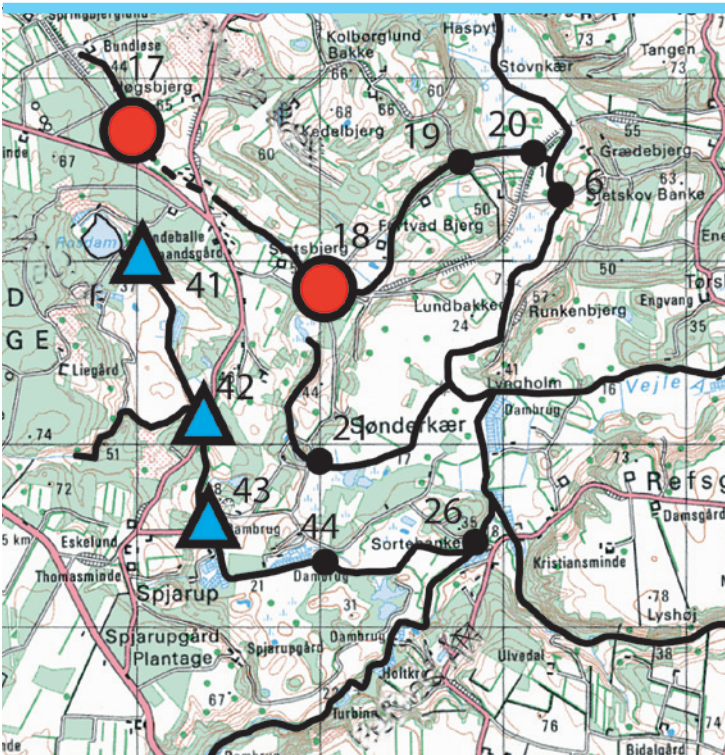

Plan for fiskepleje i Århus Å

Distrikt 13, vandsystem 20

Plan nr. 19-2012

Af Jørgen Skole Mikkelsen

Datablad

Faglig rapport fra DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og –økologi, nr. 19-2012

Titel: Plan for fiskepleje i Århus Å

Forfatter: Jørgen Skole Mikkelsen

Udgiver: DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og –økologi©

URL: <http://www.fiskepleje.dk>

Udgivelsesår: 2012

Bedes citeret: Jørgen Skole Mikkelsen, 2012, Plan for fiskepleje i Århus Å. Faglig rapport fra DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og –økologi, nr. 19-2012

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.

Internetversion: Rapporten og tilhørende kort er tilgængelig i elektronisk format (pdf) på www.fiskepleje.dk

Indholdsfortegnelse

I.	Indledning...	3
	Metode	4
	Resultater	5
	Konklusion	7
	Forslag til forbedring af de fysiske forhold	7
II.	Bedømmelse af de enkelte vandløb	10
III.	Udsætningsmateriale	23
IV.	Udsætningskemaer	25
	Bilag 1 (stationering, biotopsbedømmelse og befiskningsresultater)	27
	Bilag 2 (stationskort og udsætningskort)	

Plan for fiskepleje i Århus Å

Distrikt 13 - vandsystem 20

I. Indledning

Denne plan for fiskepleje er udarbejdet på baggrund af undersøgelser over den fiskebiologiske tilstand i Århus Å vandsystem. Undersøgelsen er foretaget i perioden fra den 4. aug. til den 23. aug. 2011 af DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi, kaldet DTU Aqua i resten af denne rapport.

Følgende foreninger: Aarhus Lystfiskerforening, Brabrand Lystfiskerforening, Århus Sportsfiskerforening, Østjyske Lyst- og Fritidsfiskere og Aarhus Kommune har assisteret med feltarbejdet og været behjælpelige med oplysninger om vandløbsrestaurering og passageforhold.

Denne plan for fiskepleje i Århus Å-systemet er en revision af den tidligere udsætningsplan fra 2004. Planen er udarbejdet som led i de aktiviteter, der sker i forbindelse med den generelle fiskepleje, herunder restaurering af vandløb ved udlægning af gydebanker m.m.

Udsætningerne i vandløbene bliver varetaget af Østjyske Lyst- og Fritidsfiskere.

Naturligt produceret ørredyngel fra gydning i vandløbet kommer normalt frem fra gydebanken om foråret. Der bliver ikke udsat yngel i det år, hvor DTU Aqua undersøger vandløbene. Derfor viser forekomsten af ½ års ørreder i denne undersøgelse den naturlige forekomst af yngel fra gydning og dermed, hvor godt vandløbet virker som gyde- og opvækstvand for ørred. Denne viden kan bruges i det lokale arbejde med at forbedre miljøtilstanden i vandløbene. Mangel på yngel kan f.eks. skyldes mangel på gydefisk pga. spærringer i vandsystemet, forurening, tilsanding af gydebanker eller hårdhændet vedligeholdelse.

Naturstyrelsen har det formelle ansvar for at overvåge og beskrive vandmiljøets tilstand. Styrelsens vandplaner indeholder en beskrivelse af de problemer, der skal løses sammen med nogle overordnede anbefalinger af, hvordan det kan gøres. Kommunerne er vandløbsmyndighed og skal sikre, at problemerne løses. DTU Aquas opgørelse af fiskebestandens sammensætning i de enkelte vandløb samt beskrivelsen af de problemer, der forhindrer etablering af naturlige bestande, kan anvendes i dette arbejde, idet det dog skal fremhæves, at DTU Aqua ikke nødvendigvis kender alle lokale problemer i vandløbene.

Naturstyrelsens vandplaner for vandløbene i perioden 2011-2015 er ikke baseret på fiskeundersøgelser, kun på undersøgelser af vandløbenes smådyr (faunaklassen). Vandrammedirektivet indeholder dog også krav om naturlige fiskebestande, hvorfor der i senere vandplaner skal indgå krav om fisk.

Derfor nævner Naturstyrelsen i vandplanen for 2011-2015, at man er enig med DTU Aqua i,

- at der så vidt muligt etableres fuld faunapassage ved total fjernelse af menneskeskabte spærringer i vandløb samt
- at der i forbindelse med udlægning af sten og grus for at sikre opfyldelse af miljømålet om en bestemt faunaklasse samtidig sikres gydeområder for laksefisk, lampretter m.fl.

Man kan finde meget viden og gode råd om dette på www.fiskepleje.dk.

Metode

Feltundersøgelserne på de besøgte stationer består af en besigtigelse, som ofte er suppleret med en elektrobefiskning, hvor de fangne fiskearter er registreret.

Planen er inddelt i 4 overordnede afsnit (I-IV) med tilhørende bilag. Bilag 1 er en tabel over resultaterne fra de undersøgte stationer. Bilag 2 er tilhørende oversigtskort. På oversigtskortet er der udlagt et stationsnet de steder i vandsystemet, hvor der er en undersøgelses- eller udsætningsstation.

I teksten i afsnit II, hvor de enkelte vandløb er beskrevet, er alle stationsnumrene nævnt, men alle stationer er ikke nødvendigvis besigtiget eller befisket ved undersøgelsen. På oversigtskortet vil en station fremstå som et punkt med stationsnummer. Såfremt der bliver anbefalet udsætning, vil stationen være vist ved et symbol, der samtidig angiver hvilken aldersgruppe af ørred, der kan blive udsat på stationen.

Bestandstætheden af ørred er beregnet ud fra resultaterne ved elektrofiskeri, hvor man har anvendt udtyndingsmetoden, som forudsætter minimum 2 befiskninger over samme strækning. På stationer hvor der bliver fanget 10 eller færre ørreder pr. 50 m. vandløbsstrækning, er der kun fisket 1 gang. I disse tilfælde er bestandstætheden beregnet ud fra den gennemsnitlige fangsteffektivitet i vandsystemet.

Bilag 1 viser en oversigt over befisket areal og biotopbedømmelse af de enkelte stationer. Endvidere indeholder bilaget oplysninger om vandløbets egnethed som ørredvand. Et vandløbs egnethed som ørredvand er vurderet efter en skala på 0-5, hvor 5 er bedst. Naturforholdene på lokaliteten, herunder bundens beskaffenhed og naturlige skjul er afgørende i denne forbindelse. Derfor er bedømmelsen af udsætningsbehovet samt den anviste mængde og fiskenes alder vurderet konkret for den enkelte lokalitet. Desuden er der angivet hvilke øvrige fiskearter, som er observeret på de enkelte stationer. Det fundne antal ørred er angivet i bilaget som antal fisk pr. 100 m² vandløbsbund og opdelt i ½-års yngel og ældre ørred.

Hvor bestandstætheden for ½-års yngel er 50 stk./100 m² eller mere anses biotopen for hensigtsmæssigt besat. For større fisk (12-20 cm) er en bestand på 20 stk./100 m² vurderet som tilfredsstillende, og for ørred over 20 cm en tæthed på 7 stk./100 m². I vandløb med en naturlig ½-års tæthed, der nærmer sig de ovennævnte tætheder vil der som udgangspunkt ikke blive anbefalet en udsætning. Udsætningsmængderne er beregnet ud fra tabel 1.

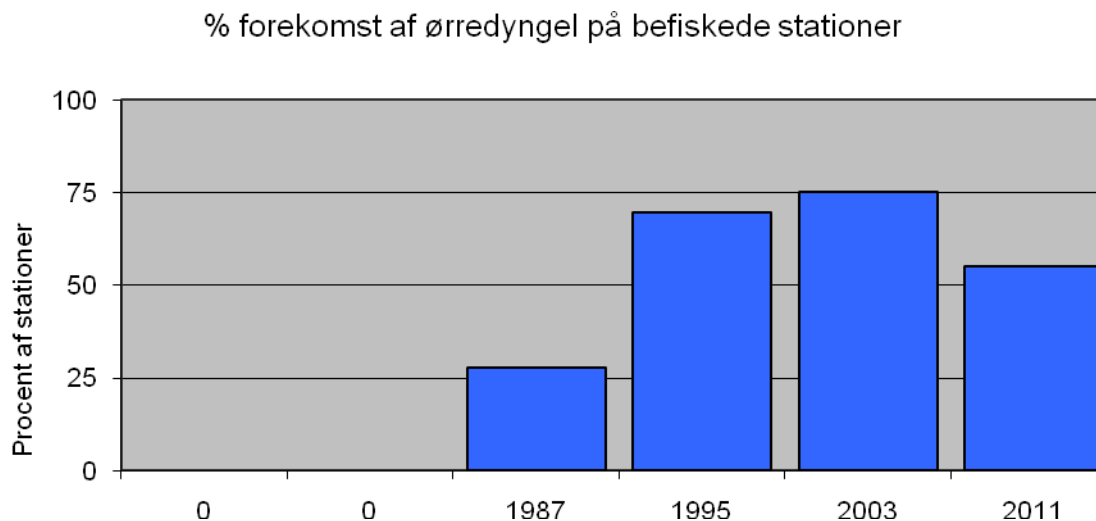
Tabel 1. Sammenhæng mellem de forventede tætheder af ørred i forskellige aldersgrupper i forhold til biotopen.

Antal ørred pr. 100 m ²				
Biotopskarakteren	Yngel	½-års	1-års	Store
5	300	75	30	10
4	240	60	24	8
3	180	45	18	6
2	120	30	12	4
1	60	15	6	2

Resultater

Undersøgelsen har omfattet i alt 80 stationer. Af disse er 20 stationer besigtiget, mens der på de resterende 60 stationer er foretaget kvantitativ bestandsanalyse ved elektrofiskeri.

I figur 1 og tabel 2 er resultaterne fra denne og tidligere bestandsanalyser samlet for at give et overblik over udviklingen i ørredbestanden i perioden fra 1987 til 2011

Figur 1. Udvikling i den %-vise andel af befiskede stationer med ørredyngel (1/2-års ørreder). I opgørelsen indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

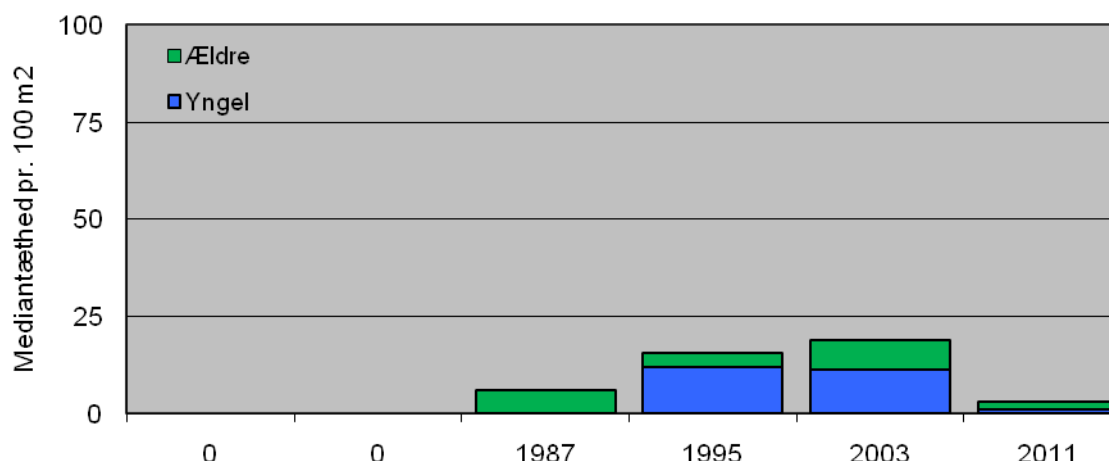
Tabel 2. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Ligeledes er vist den %-vise andel af befiskede stationer med hhv. 1/2-års og ældre ørred. I beregningerne indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

År	Antal befiskede stationer	Stationer med 1/2-års		Stationer med ældre	
		På antal st.	%	På antal st.	%
1987	36	10	27,8	25	69,4
1995	46	32	69,6	30	65,2
2003	52	39	75,0	43	82,7
2011	60	33	55,0	37	61,7

Som det fremgår af tabellen er der fundet 1/2-års (naturlig yngel) på 33 stationer hvilket er en tilbagegang i forhold til den seneste undersøgelse i 2003. Der er registreret naturlig yngel på 55,0 % af de befiskede stationer hvilket er lavere end i både 1995 og 2003.

Samme billede gør sig gældende i andelen af stationer med ældre ørred. Her er der ligeledes en tilbagegang på 6 stationer og procentvis er andelen lavere end i både 1995 og 2003.

Mediantæthed af ørred på befiskede stationer

Figur 2. Udvikling i mediantæthed af 1/2-års og ældre ørreder på de befiskede stationer med biotopskarakter 1-5.

Der er ligeledes en reduktion af den gennemsnitlige yngeltæthed, fra 49 stk./100 m² i 2003 til 24,2 stk./100 m² i 2011 (tabel 3). Tilsvarende er medianværdierne (figur 2) i samme periode ændret fra 11,3 stk./100 m² til 1,0 stk./100 m² (tabel 3). Den gennemsnitlige tæthed af ældre ørred er ændret fra 14,0 stk./100 m² i 2003 til 7,2 stk./100 m² i 2011. Medianværdien er tilsvarende ændret fra 7,7 stk./100 m² i til 2,0 stk./100 m².

Tabel 3. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Den gennemsnitlige tæthed er beregnet på baggrund af befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5. Mediantætheden er den midterste værdi i et sorteret datasæt.

År	Antal befiskede stationer	Gns. tæthed af 1/2-års (stk./100 m ²)	Gns. tæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)	Mediantæthed af 1/2-års (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ældre ørred
1987	36	4,8	11,1	0,0	6,0
1995	46	70,6	11,4	12,0	3,8
2003	52	49,0	14,0	11,3	7,7
2011	60	24,2	7,2	1,0	2,0

Det samlede smoltudtræk fra vandløbets naturlige produktion 2011 beregnet til 2840 stk. (tabel 4).

Tabel 4. Den beregnede smoltproduktion ud fra den naturlige bestand af ørred samt udsætninger.

År	Smoltproduktion
	Naturlig
1995	7196
2003	5727
2011	2840

I modsætning til gennemgangen af vandløbene i 2003 er der ved denne undersøgelse registreret naturligt forekommende ørredyngel i Århus Å st.12 og 18, Holmbæk st. 22, Herskind Grøft st. 64, Voldbæk st. 75 og 77. Kun i Herskind Bæk var der dog tale om en betydelig tæthed.

Følgende steder blev der også i 2003 fundet yngel, men i 2011 er der sket en markant fremgang i tæthederne i Lyngbygård Å st. 35, tilløb fra Låsby st. 47 og Storkesig Bæk st. 70.

Ved denne undersøgelse blev der i modsætning til 2003 ikke fundet ørredyngel følgende steder: Århus Å, st. 14, 17 og 19, Sommerbæk st. 28, Lyngbygård Å st. 38 og 43, tilløb fra Låsby st. 46, tilløb fra Tovstrup st. 56 og Borum Møllebæk st. 65.

Især de to nævnte stationer i Lyngbygård Å og st. 56 i tilløbet fra Tovstrup havde i 2003 en betydelig tæthed af yngel.

Følgende steder er der også i 2011 fundet yngel, men tætheden er langt lavere end i 2003: Århus Å st. 15, Jeksen Bæk st. 30, 31 og 32, Tåstrup Bæk st. 34, Lyngbygård Å st. 36 og 41, Stovsto Bæk st. 49, Hørslev Bæk st. 51 og 52, Borum Møllebæk st. 66, 67 og 68 og Storkesig Bæk st. 71.

Konklusion.

Der er en generel og væsentlig tilbagegang i ørredbestanden fra 2003 til 2011 i Århus Å-systemet. Den gennemsnitlige tæthed af ørredyngel er faldet 49 % og den gennemsnitlige tæthed af ældre ørred er faldet med 51 %. Selvom det ikke er nøjagtigt de samme stationer der er sammenlignet og selvom der er naturlige svingninger fra år til år synes tendensen klar.

Hovedårsagen antages at være etableringen af Årslev Engsø. Dødeligheden ved passage af Årslev Engsø og Brabrand Sø blev i en DFU undersøgelse fra 2004 fundet til at være over 70 %. Dengang var Årslev Engsø ny, og det antages at dødeligheden i denne sø frem til i dag er øget i takt med at geddebestanden har udviklet sig. DTU Aqua har i foråret 2011 gennemført en ny undersøgelse, der skal vise den nuværende smoltdødelighed i Årslev Engsø.

Det vil være forholdsvis let at lægge Lyngbygård Å tilbage i det "gamle" forløb uden om Årslev Engsø, hvorved smolttabet kunne reduceres for denne del af Århus Å-systemet.

I 2011 blev der kun fundet 7 stationer hvor tætheden af ½-års yngel er over 50 stk./100 m², mens det i 2003 var tilfældet på 16 stationer.

De 7 stationer er fordelt på en i Århus Å: Jeksen Bæk st. 32, og 6 i Lyngbygård Å: tilløb fra Låsby, st. 47, tilløb fra Tovstrup st.57, Hejbæk st.59, Skørring Bæk st. 62, Herskind Grøft st. 64 og Lyngbygård Å st. 35

Der er stadig et udsætningsbehov i Århus Å-systemet. Udsætningsmængden reduceres imidlertid med 50 % i forhold til det optimale, da hovedparten af de udtrækkende havørredyngel går tabt ved passage af Årslev Engsø og Brabrand Sø.

Udsætningerne af 1-års fisk på stationerne tættest på Årslev Engsø er indstillet, da de i høj grad vandrer nedstrøms og dermed går tabt i søerne. Andre udsætninger af 1-års fisk højere oppe i systemet er konverteret til ½-års fisk, da disse i højere grad skønnes at være bestandsdannende.

Forslag til forbedringer af de fysiske forhold

Passageforhold

Med henblik på at opnå en så stor naturlig selvreproducerende fiskebestand som muligt er det nødvendigt at give vandrefiskene fri op- og nedstrøms passage i vandløbene. Dette kan bl.a. opnås ved at fritlægge rørlagte strækninger, så der bliver skabt fri passage for ørreder o.a. til opstrømsliggende gydeområder. Dårlige passageforhold ved vejunderføringer kan udbedres ved udlægning af sten og gydemateriale.

I denne undersøgelse blev der observeret spærringer eller problematiske passageforhold i Bøgeskov Bæk st. 25, Jeksen Bæk st. 31, Lyngbygård Å st. 45 og Hejbæk mellem st. 58 og 59. En nærmere beskrivelse af spærringer i ovennævnte vandløb kan findes i teksten under bedømmelsen af de enkelte vandløb.

Vedligeholdelse

Det er af afgørende betydning, at vandløbsvedligeholdelsen foregår så skånsomt som muligt, dvs. at oprensningen ikke ødelægger skjulesteder eller fjerner sten og gydebund.

Tilgroning

Ved vandløb, der har tendens til tilgroning med vandplanter, vil vandstanden typisk øges og strømhastigheden falde. Her kan skyggeeffekten fra træbeplantninger langs bredden eller en mere regelmæssig skånsom vedligeholdelse være med til at begrænse væksten af grøde.

Gydegrus og skjulesten

Udlægning af gydegrus kan være relevant på strækninger, hvor de rette forhold, så som et passende fald på vandløbsbunden, en passende vandhastighed og en god vandkvalitet, er til stede. I forbindelse med etablering af gydebanker kan det være nødvendigt at etablere sandfang, der bør placeres umiddelbart opstrøms gydebankerne. Ud over på denne måde at skabe flere egnede gydepladser er det ligeledes vigtigt at skabe en større fysisk variation i vandløbene. Dette kan gøres ved udlægning af større sten, indsnævring af vandløbet for at skabe strømrender samt genslyngning af regulerede vandløbsstrækninger. Disse tiltag vil resultere i flere skjul og standpladser og dermed øge den fysiske variation for både fisk og anden vandløbsfauna.

På følgende lokaliteter vil det være en fordel at udlægge skjulesten og gydemateriale: Århus Å st. 10 og 12, Holm Bæk st. 22, Tåstrup Bæk st. 33, Stovsto Bæk mellem st. 48 og 49, Hørslev Bæk st. 51 og Borum Møllebæk st. 51.

En nærmere beskrivelse af mulige strækninger til udlægning af gydegrus og skjulesten kan findes i teksten under bedømmelsen af de enkelte vandløb.

Sandvandring

Et stort problem i mange vandløb er tilsandingen af gyde- og opvækstområder. For at reducere sandvandringen kan det være nødvendigt at etablere sandfang eller genslynge udrettede vandløbsstrækninger, hvilket nedsætter strømhastigheden og dermed erosionen af brinkerne. En medvirkende faktor til øget sandtransport kan være husdyr, der nedtræder brinkerne pga. manglende indhegning af afgrænsningsarealer. Etableres der sandfang er det vigtigt, at dimensionen er rigtig, og at der løbende er kontrol med behov for tømning.

Der er konstateret betydelig sandvandring i Århus Å st. 8, 9, 11 og 17, Holmbæk st. 22, Sommerbæk st. 27 og 28, Lyngbygård Å st. 35, 36 og 37, Hørslev Bæk st. 51 og st. 52 og Storkevig Bæk st. 71.

En nærmere beskrivelse af observerede strækninger med sandvandring kan findes i teksten under bedømmelsen af de enkelte vandløb.

Forurening

En forbedring af vandkvaliteten i Voldbæk vil øge muligheden for en bedre ørredbestand i vandløbet.

Fremtidig revidering af Plan for Fiskepleje

På grund af de ændringer, der sker i vandløbene med hensyn til passageforbedringer, vedligeholdelse, restaurering og forureningstilstand bør resultaterne af planens virkning kontrolleres efter en 7-8-årig periode af DTU Aqua.

Øvrige udsætningsplaner og planer for fiskepleje i distrikt 13:

Udsætningsplan for mindre vandssystemer i området mellem Sandbjerg Vig, nord for Juelsminde og Kaløvig (Århus Bugt) vandssystem 1-24

Udsætningsplan for Bygholm Å, vandssystem 7

Udsætningsplan for Odder Å, vandssystem 16

Udsætningsplan for Giber Å vandssystem 17

II. Bedømmelse af de enkelte vandløb

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Løjenkær Bæk (1)	<p>På den øvre del blev vandløbet undersøgt ved Store Pilbro. Her er vandløbet reguleret med jævn strøm og overvejende sandet-gruset bund. Gruset er dog meget finkornet med et højt indhold af sand og dermed uegnet som gydebund. Længere nedstrøms passerer vandløbet gennem et større moseområde med adskillige små søer. Der blev elfisket på stationen, men der blev kun fanget 3-pigget hundestejle.</p>	
(2)	<p>På den nedre del ved Solbjerg var der særdeles blød bund, hvorfra der boblede gas op ved vading i åen. Der blev registreret gedde og aborre på stationen. Vandløbet er ikke egnet til udsætning af ørred. Lgd.: ca. 4,7 km, gbr.: 2,1 m, dybde: 30-90 cm.</p>	
Tilløb til Løjenkær Bæk (3)	<p>Vandløbet er i lighed med undersøgelsen i 2003 udtørret. Lgd.: ca. 1,2 km.</p>	
Tilløb til Løjenkær Bæk (4)	<p>Et vandløb som i tørre perioder kan have kritisk vandføring, som det var tilfældet i 2003. Denne gang er vandføringen dog god, og bunden er gruset-stenet. Opstrøms Trolddalsvej er der en strækning, hvor vandløbet er flisebelagt. Der blev ikke fundet ørred eller andre fisk i vandløbet. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,5 km, gbr.: 1,1 m, dybde: 5-15 cm.</p>	
Vitved Bæk (5-6)	<p>Den øverste del af bækken ved Lergravsvej har så ringe vandføring, at dette alene gør bækken uegnet som ørredbiotop. Ca. 250 m nedstrøms løber bækken gennem nogle små søer. På den nedre del er vandføringen bedre, men bunden er overvejende blød-sandet. Stedvis ses lidt finkornet grus med et højt sandindhold. Heller ikke den nedre del af bækken er egnet som ørredbiotop. Lgd.: ca. 2,0 km, gbr.: 0,7 m, dybde: 1-3-10-15 cm.</p>	

**Vandløbets navn
og st. nr. på bilag 1**

Bedømmelse

**Udsætningsmateriale
og antal**

Pilbro Bæk
(7)

Lille bæk med klart vand, men med svag strøm og generelt ringe vanddybde. Bunden er overvejende blød-sandet. Bækken passerer gennem adskillige småsøer på forløbet ned til Stilling-Solbjerg Sø. De fysiske forhold er for ringe til ørred.

Lgd.: ca. 2,2 km, gbr.: 0,9 m,
dybde: 2-5-10 cm.

Stilling-Solbjerg Sø er en eutrof sø og har derfor ofte haft en ringe sigtedybde som følge af mange alger i søen. Der er gennem årene udsat både regnbueørred, sandart og ørred i søen. Der udsættes stadig 4.200 stk. ørred om året i søen i størrelsen 25-28 cm. I 2011 blev der med sikkerhed konstateret vandremuslinger i søen, hvilket kan forklare, at vandet fra søen denne gang var helt klart. Den ringe vandkvalitet i søen har været mistænkt for at være årsagen til, at der kun er få ørreder i Århus Å på strækningen fra søen og ned mod Hørning.

Århus Å
(8-9)

Århus Å har sit udspring i Solbjerg-Stilling Sø. Den øvre del af åen er reguleret og fremstår med blød-sandet bund. Strømmen er svag-jævn, og de dominerende vandplanter er vandpest, pindsvineknop og sødgræs. Der blev elfasket på begge de undersøgte stationer, men uden at der blev fanget ørred. Til gengæld var der knude, aborre, 3-pigget hundestejle og mange ål.

Såfremt vandkvaliteten fra søen er i orden, er strækningen egnet som opvækstområde for større ørred.

Ingen udsætning.

Lgd.: ca. 2,2 km, gbr.: 2,9 m,
dybde: 40-70 cm.

(10-12)

Også på det videre forløb forbi Ingerslev Mølle og helt ned til Hørning er åen stærkt reguleret og udrettet gennem tiden. Der er jævn strøm, klart vand og stedvis er der "gode" vandplanter, som vandranunkel og vandstjerne. Bunden varierer, og både ved Ingerslev Mølle st. 10 og på st. 12 ved Hørning blev der fundet grus og stenbund. Ved st. 11 ved Sletten var bunden meget

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
--	------------	---------------------------------

Århus Å (10-12) fortsat	<p>sandet. Der blev fanget ørred på alle tre stationer, men der var kun yngel på de to nederste stationer. Tætheden var dog lav på alle stationerne og under det forventede.</p> <p>Der er et stenstryg ved Ingerslev Mølle og faldet her kan udnyttes bedre ved at lave et længere stryg med gydegrus. På st. 12 ved Hørning kan der suppleres med gydegrus på den overvejende stenede bund.</p> <p>Lgd.: ca. 5,5 km, gbr.: 2,8 m, dybde: 25-40 cm.</p> <p>Her udsættes:</p>	2.400 stk. ½-års
(13-16)	<p>Fra Edslev Mølle, videre forbi Dørup Mølle, Bodil Mølle og ned forbi Fusvad Bro har åen et naturligt og meget varieret forløb med mange sving. Faldet er meget stort, og bunden er udpræget stenet, men også med en del grus. Der er talrige skjul i form af sten, grene, trærodde og vandplanter. Der blev fanget ørred på alle fire stationer, men kun ved st.13, Edslev Mølle og st.16, Fusvad Bro blev der fanget yngel af betydning.</p> <p>På hele strækningen er tætheden af ørred langt under det forventede for så fin en ørredbiotop. Den naturlige ørredbestand på strækningen friholdes dog for udsætninger.</p> <p>Lgd.: ca. 5,4 km, gbr.: 4,4 m, dybde: 10-20-40-60 cm.</p>	
(17)	<p>På den videre strækning ned mod Tarskov Mølle blev åen undersøgt ved en lille træbro, der ligger i forbindelse med den etablerede natursti. Her er strømmen svag-jævn og bunden meget sandet som følge af opstuvningszonen ved Tarskov Mølle. I 1994 blev der etableret et omløbsstryg ved Tarskov Mølle, men al vand blev dog stadig ledt gennem den gamle møllesø. Mellem 2004 og 2006 blev omløbsstryget ændret, så det tager al vandet fra åen, og samtidig blev der etableret et å-forløb udenom mølledammen. Der blev kun fanget enkelte ældre ørred på strækningen. Ingen udsætning.</p> <p>Lgd.: ca. 0,5 km, gbr.: 5,0 m, dybde: 30-70-120 cm.</p>	

Århus Å
(18-19)

Fra Tarskov Mølle og ned til Årslev Engsø er faldet moderat, og bunden er generelt sandet. Der er dog også stryg på strækningen med grus og sten, som giver mulighed for gydning i et vist omfang. Ved Harlev Mølle st. 18 blev der registreret en mindre naturlig bestand af ørred, både yngel og ældre fisk. Ved Skibby st. 19 blev der kun fanget ældre ørred. På begge stationer blev der også fanget lakseyngel. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 4,0 km, gbr.: 5,2 m, dybde: 10-40-70 cm.

(20-21)

Fra Skibby fortsætter Århus Å gennem Årslev Engsø og Brabrand Sø. En undersøgelse fra 2004 udført af det daværende DFU konkluderede, at smolttabet fra Århus Å var over 70 % ved passage af de to søer. Dengang var Årslev Engsø kun ca. 1 år gammel og en evt. geddebestand i søen var næppe nået op på det niveau, som den har i dag. Smolttabet i Årslev Engsø kan altså sagtens være højere i dag end dengang. DTU Aqua har i foråret 2011 gennemført en undersøgelse for at finde den nuværende fiskedødelighed som følge af smolt i Årslev Engsø. På forløbet nedstrøms Brabrand Sø er åen ganske bred og dyb. Strømmen er her jævn og vandet uklart som følge af alger i søen. Lgd.: ca. 6,0 km, gbr.: 16 m, dybde: ? cm. Ved etableringen af Årslev Engsø er vandløbets potentiale blevet reduceret, hvilket fiskeplejen ikke ser som sin opgave at kompensere for. Mundingsudsætningen reduceres derfor til:

7.300 stk. smolt

Tilløb til Århus Å, højre side

Holmbæk
(22)

En lille bæk som overvejende har blød-sandet bund, men hvor der stedvis forekommer lidt grus og sten. I 2003 var bækken okkerpåvirket, men det var der ingen tegn på ved denne undersøgelse. Der blev fanget enkelte ørreder på stationen fordelt på både yngel og ældre.

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Holmbæk (22) fortsat	Det anbefales at restaurere bækken med gydegrus og sten. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,3 km, gbr.: 1,3 m, dybde: 10-20 cm.	
Madses Bæk (23)	En lille bæk med en fin gruset-stenet bund, men desværre er vandføringen meget ringe. I 2003 var bækken helt udtørret, mens der ved denne undersøgelse var kritisk lav vandføring. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 2,5 km, gbr.: 1,1 m, dybde: 2-5 cm.	
Døde Å (24)	Kanal med blød-sandet bund, uklart vand og svag strøm. Åen er ikke egnet som ørredbiotop. Lgd.: ca. 1,7 km, gbr.: 4,6 m, dybde: 50-80 cm.	
Bøgeskov Bæk (25)	En bæk hvor der især på den øvre del er ret fine forhold med grus og sten. Bækken har dog til tider en kritisk ringe vandføring, som det var tilfældet ved undersøgelsen i 2003. På den nedre del ved Ormslevvej st. 25 er der et impassabelt betonstøbt. Her er der en faldhøjde på over 1 m, og stedet er ikke passabelt i opstrøms retning. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,3 km, gbr.: 1,3 m, dybde: ? cm.	

Tilløb til Århus Å, venstre side

Sommerbæk (26)	På den øvre del har bækken meget ringe vandføring, og bunden er sandet. Her er forholdene for dårlige til at der kan leve ørred. Lgd.: ca. 1,3 km, gbr.: 0,9 m, dybde: 5 cm.	
(27-28)	På det videre forløb syd om Hørning by og til udløb i Århus Å bliver vandføringen gradvis bedre. Bunden er stadig meget sandet, men stedvis forekommer der lidt grus og sten. Vandløbet er stærkt reguleret gennem tiden,	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Sommerbæk (27-28) fortsat	<p>hvilket giver en ringe variation. Der blev elfisket på begge stationer, uden at der blev fanget nogen ørred.</p> <p>Lgd.: ca. 2,7 km, gbr.: 1,1 m, dybde: 5-10-20 cm.</p> <p>Der kan forsøgsvis udsættes:</p>	150 stk. ½-års
Jeksen Bæk (29)	<p>Vandløbet udspringer syd-vest for Jeksen og på den allerøverste del ved st. 29, Gl. Ry Vej, er vandføringen så ringe, at strækningen ikke er egnet til ørred.</p> <p>Lgd.: ca. 0,9 km, gbr.: 0,6 m, dybde: 5 cm.</p>	
(30-32)	<p>I hele den resterende del af Jeksen Bæk er de fysiske forhold særdeles velegnede til ørred. Der er et stort fald og deraf god-frisk strøm. Vandet er klart, og bunden består af grus og sten. Lige opstrøms st. 31 ved Kollens Møllevej er der en længere bassintrappe i beton. Al vand ledes gennem trappen, og faldet er skønnet til ca. 3,5 m. Opstrøms trappen er der en gammel møllesø. Da adskillige undersøgelser viser, at der er et betydeligt smolttab ved møllesøer, anbefales det, at søen og fisketrappen fjernes. På alle tre stationer blev der fundet en naturlig ørredbestand bestående af såvel yngel som ældre ørred.</p> <p>Ingen udsætning.</p> <p>Lgd.: ca. 2,2 km, gbr.: 1,7 m, dybde: 5-10-20-25 cm.</p>	
Tåstrup Bæk (33)	<p>Bækken har sit udspring i Tåstrup Sø. Den er kraftigt reguleret gennem tiden, hvilket har bevirket, at de fysiske forhold er stærkt forringet på hele den øvre del. Derudover har bækken været præget af dårlig vandkvalitet.</p> <p>I lighed med tidligere undersøgelser blev der heller ikke denne gang fundet nogen ørred på st. 33 ved Tåstrup. Ifølge en lokal medhjælper fangede han i sine "unge dage" mange bækørreder på strækningen. Det anbefales, at strækningen restaureres med grus og sten.</p>	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Tåstrup Bæk (34)	<p>I den nederste del af bækken er biotopen forbedret. Her er der god strøm og gruset-stenet bund. Vandplanten mærke ses der en del af, og den er velegnet som skjul for mindre ørred.</p> <p>Der blev fanget både yngel og ældre ørred, men kun i ganske lave tætheder. Da der førhen er fundet højere tætheder af yngel forventes det at bestanden på naturlig vis igen vil nå et højere niveau. Der foretages derfor ingen udsætning i den kommende periode.</p> <p>Lgd.: ca. 2,5 km, gbr.: 1,7 m, dybde: 5-10-20-30 cm.</p>	
Lyngbygård Å (35-37)	<p>Lyngbygård Å udspringer øst for Bjarup Mose og er på den øverste strækning et reguleret vandløb med svag strøm.</p> <p>Lgd.: ca. 3,3 km.</p> <p>Fra området ved Langvad Bro og videre nedstrøms til Galten Bro er der jævn-god strøm og bunden er meget sandet, men stedvis findes grus og sten. Vandplanter bl.a. i form af mærke, vandstjerne og vandranunkel er med til at øge variationen i vandløbet.</p> <p>På alle tre stationer blev der fanget såvel yngel som ældre ørred.</p> <p>Intet udsætningsbehov</p> <p>Lgd.: ca. 6,8 km, gbr.: 2,7 m, dybde: 10-20-40-60 cm.</p>	
(38-41)	<p>På strækningen lidt nedstrøms st. 37 og lidt opstrøms st. 41 har Naturstyrelsen gennemført et større restaureringsprojekt, som blev indviet i 2008. Åen har herved fået 20 nye slyngninger og er blevet ca. 1,5 km længere. Der er udlagt sten og grus, vandstanden er hævet 30-50 cm og grødeskæringen er ophørt.</p> <p>På grund af stor vanddybde var det kun muligt at elfiske på st. 38 og 41. Begge steder blev der fundet ørred, men tæthederne var langt lavere end ved undersøgelsen i 2003. Der blev dog fundet en lille bestand af yngel på st. 41 og strækningen friholdes også i den kommende periode for udsætninger.</p> <p>Lgd.: ca. 7,6 km, gbr.: 4,5 m, dybde: 40-80- >110 cm.</p>	

Lyngbygård Å
(42-45)

På det videre forløb ned forbi Labing Mølle og videre til udløb i Årslev Engsø er der fine delstrækninger med stenet, stedvis gruset bund. Andre strækninger er mere sandede, men generelt er biotopen velegnet til især større ørred. Der blev elfasket på alle stationer, men på grund af stor vanddybde var det vanskeligt at elfiske st. 44 og 45 effektivt. Ørredbestanden på alle 4 stationer var under det forventede. I lighed med Århus Å viser en DFU-undersøgelse fra 2004, at smolttabet fra Lyngbygård Å gennem Årslev Engsø og Brabrand Sø tilsammen var over 70 %. For at reducere dette tab anbefales det, at åen føres uden om Årslev Engsø igennem det gamle forløb nord for søen. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 7,8 km, gbr.: 5,4 m, dybde: 30-60- >110 cm.

Tilløb til Lyngbygård Å - højre side

Tilløb til Lyngbygård Å fra Låsby.
(46-47)

Et lille vandløb med fin gydebund, men på den øvre del er vandføringen dog ringe. Der blev ikke fanget nogen ørred på st. 46. I 2003 blev der fanget nogle få ørred. Lidt opstrøms stationen ligger der et regnvandsbassin. På den nedre del af tilløbet er vandføringen øget, og strømmen er god. Her blev der konstateret den højeste tæthed af yngel i Århus Å-systemet. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,1 km, gbr.: 1,4 m, dybde: 5-10-15 cm.

Stovsto Bæk
(48-49)

Den øvre del af bækken ved Østerskovvej st. 48 er grøftagtig med svag strøm og blød bund. Mod forventning blev der fanget en enkelt ældre ørred på stationen. På det videre forløb gennem Østerskov og ned til udløb i Lyngbygård Å bliver vandløbet gradvist en bedre ørredbiotop. Den nedre del rummer stadig en fin tæthed af ørred, især yngel.

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
---------------------------------------	------------	------------------------------

Stovsto Bæk (48-49) fortsat	Mellem st. 48 og 49 er der en rørunderføring ved vejen ind til Østerskovgård, hvor faldet med fordel kan udnyttes til at etablere en gydestrækning. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 2,3 km, gbr.: 1,3 m, dybde: 5-10-20 cm.	
-----------------------------------	---	--

Hørslev Bæk (50)	Den øvre del af bækken har ringe fysiske forhold med blød, leret og især sandet bund. I lighed med tidligere blev der kun fanget hundestejler på strækningen. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,3 km, gbr.: 1,2 m, dybde: 20-30 cm.	
---------------------	--	--

(51-52)	I den resterende del af bækken er der fortsat en del sandvandring, men der forekommer også delstrækninger med grus og sten. Der blev fundet både yngel og ældre ørred på begge stationer, men tætheden er lav. Ved st. 51 er der et stort fald, som kan udnyttes til at etablere en gydestrækning. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,3 km, gbr.: 1,5 m, dybde: 10-20-30 cm.	
---------	--	--

Tilløb til Hørslev Bæk (53-54)	Kedelig grøft med svag strøm og blød-sandet bund. Vandløbet er stærkt tilgroet af vegetation bl.a. vandpest og tagrør. Tilløbet er ikke egnet som ørredbiotop. Lgd.: ca. 2,0 km, gbr.: 1,1 m, dybde: 20-30 cm.	
-----------------------------------	---	--

Tilløb til Lyngbygård Å - venstre side

Tilløb til Lyngbygård Å fra Tovstrup. (55)	Fra udspring og ned forbi Tovstrup Stationsby fremstår bækken som et reguleret vandløb med ringe fald. Bunden er blød, og der er svag strøm. Ved Skovslund er bækken tilmed rørlagt på ca 300 m. Strækningen er ikke egnet som ørredbiotop. Lgd.: ca. 2,0 km, gbr.: 0,6 m, dybde: 5-8 cm.	
---	--	--

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Tilløb til Lyngby-gård Å fra Tovstrup. (56-57)	<p>På det videre forløb ned forbi Toustrup Mølle øges faldet, og de fysiske forhold er bedre, især nedstrøms møllen. Lidt nedstrøms st. 56 er der en længere rørføring under Johannes Jensens Vej, hvorfra der høres "plaske"-lyde. Måske som tegn på et styrt inde i røret. Også ved Tovstrup Mølle er der et par mindre rørlægninger. For at skabe passage ved møllen er der for år tilbage lavet en slags stenstryg med indskudte hvilebassiner. Faldet på stedet er meget højt, og var det muligt, ville det være bedre at skabe et længere stryg med gydegrus. Ved denne undersøgelse blev der ikke fundet ørred opstrøms møllen, men på strækningen nedstrøms blev der i lighed med tidligere fundet en fin selvreproduktion.</p> <p>Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,5 km, gbr.: 1,7 m, dybde: 5-10-20 cm.</p>	200 stk. ½-års
Hejbæk (58-59)	<p>Bækken er rørlagt opstrøms st. 58 ved vejen Rohde. Nedstrøms rørlægningen er der en jævn-god strøm, klart vand og bunden består af både sand, grus og sten. Der er udsat yngel siden 1987, men der er aldrig fundet naturlig yngel på stationen. Dette skyldes sandsynligvis, at der længere nedstrøms ved Rohde Mølle fortsat er en mølledam med en impassabel opstemning. Faldhøjden på stedet er ca. 2 m. Såfremt der bliver passagemulighed på stedet vil den ca. 700 m lange strækning opstrøms møllen kunne benyttes af moderfisk.</p> <p>På forløbet nedstrøms mølledammen er bækken et glimrende yngelvandløb med en fin naturlig ørredbestand. Tætheden af ørred er her en af de højeste i Århus Å-systemet.</p> <p>Lgd.: ca. 1,4 km, gbr.: 1,3 m, dybde: 5-10-20-40 cm.</p> <p>Her udsættes:</p>	200 stk. ½-års
Skjørring Bæk (60)	<p>Den øvre del af bækken har meget ringe vandføring og var i både 1995 og 2003 helt udtørret. Ikke egnet som ørredbiotop.</p> <p>Lgd.: ca. 1,4 km, gbr.: 0,6 m, dybde: 2 cm.</p>	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Skjørring Bæk (61-62)	<p>Den resterende strækning af bækken har god strøm og gruset-stenet bund. Den forholdsvise lave vanddybde er især velegnet til mindre ørred. Der blev fundet en naturlig ørredbestand på begge de undersøgte stationer, men kun på den nederste var der en tæthed som forventet. Ved indgangen til rørunderføringen ved st. 62 var der opstået et styrt på ca. 40 cm på grund af sammendrevne grene og andet. I forvejen er faldet gennem røret højt, ca. 70 cm på 15 m. At stedet er vanskeligt passabelt kan måske forklare, at der ikke var den forventede tæthed på st. 61. De sidste ca. 300 m af Skjørring Bæk er genslynget og restaureret med gydegrus og sten. Dette er sket i forbindelse med Naturstyrelsens restaureringsprojekt i Lyngbygård Å.</p> <p>Ingen udsætning. Lgd.: ca. 2,3 km, gbr.: 1,7 m, dybde: 5-10-15-25 cm.</p>	
Tilløb til Lyngby- gård Å fra Sjelle (63)	<p>Sammengroet vandløb og ganske svag strøm. Ikke egnet som ørredbiotop. Lgd.: ca. 0,7 km, gbr.: 0,5 m, dybde: 5-10 cm.</p>	
Herskind Grøft (64)	<p>Et fint lille vandløb med gydegrus og sten. Der blev fundet en fin tæthed af naturlig yngel, mens der i 2003 ikke blev fundet nogen ørred. I forbindelse med Naturstyrelsens restaureringsprojekt i Lyngbygård Å blev de nederste ca. 150 m af Herskind Bæk restaureret med grus og sten samt genslynget. Intet udsætningsbehov. Lgd.: ca. 1,6 km, gbr.: 1,1 m, dybde: 5-10-15-20 cm.</p>	
Borum Møllebæk (65-68)	<p>I modsætning til 2003 var der ingen synlig algepåvirkning fra Lading Sø ved denne undersøgelse. Selv på st. 65, kun ca. 500 m nedstrøms søen, var vandet helt klart. Den øvre del er noget reguleret, mens den nedre del har et naturligt forløb med mange sving. I hele bækkens forløb er der gode strømforhold, og bunden består mange steder af grus og sten.</p>	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Borum Møllebæk (65-68) fortsat	<p>På den øverste station blev der ikke fanget ørred, mens der var en naturlig ørredbestand på de 3 øvrige stationer. Men kun på den nederste station var tætheden i nærheden af det forventede. Ved st. 68 er der et stenstryg med et stort fald, som kan udjævnes ved at udlægge gydegrus og sten over en længere strækning.</p> <p>Ingen udsætning.</p> <p>Lgd.: ca. 5,3 km, gbr.: 2,4 m, dybde: 5-10-20-45 cm.</p>	
Storkesig Bæk (69)	<p>Den øvre del af bækken opstrøms st. 69 har dårlige fysiske forhold. Her er strømmen svag, og bunden er blød. Der er en kraftig grødevækst bestående af bl.a. pindsvineknop og andemad.</p> <p>Ingen udsætning.</p> <p>Lgd.: ca. 1,1 km, gbr.: 1,4 m, dybde: 20 cm.</p>	
(70-71)	<p>På det videre forløb ned forbi Borum og til sammenløbet med Borum Møllebæk er der bedre strømforhold, og bunden består af sand, grus og sten. Skjul findes bl.a. i form af vandplanter som mærke og vandstjerne.</p> <p>Den i 2003 nyanlagte ”havedam”, ca. 170 m opstrøms st. 71, der udgjorde en total spærring, eksisterer stadig, men der er nu passage gennem dammen. Der går heste på engen ved st. 71 og deres drikkested er med til at øge sandvandringen i bækken. Der bør etableres en bedre udformning af dette, således at erosion undgås.</p> <p>Der blev fanget ørred på begge de undersøgte stationer, men på st. 71 var tætheden under det forventede.</p> <p>Lgd.: ca. 2,7 km, gbr.: 0,9 m, dybde: 10-20-35 cm.</p>	
Yderup Bæk (72-73)	<p>I den øvre del af bækken er der en ca. 400 m lang rørlægning ved Yderup.</p> <p>Lige opstrøms vejen Tingvad på st. 73 er der etableret et sandfang. Nedstrøms herfor er bækken restaureret med gydegrus og sten på en ca. 400 m lang strækning. Også de sidste ca. 150 m af bækken er restaureret og genslynget. Bækken har en rimelig tæthed af årets yngel.</p>	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Yderup Bæk (72-73) fortsat	Ingen udsætning. Lgd.: ca. 2,1 km, gbr.: 0,9 m, dybde: 10-15 cm.	
Tilløb til Yderup Bæk (74)	Vandløbet er rørlagt på hele den øvre del ved Lyngby. Først nedstrøms Lyngby ved st. 74 løber det frit, men vandføringen er for ringe til, at der kan leve ørred. Lgd.: ca. 0,6 km, gbr.: 1,3 m, dybde: 1-5 cm.	
Voldbæk (75-79)	Fra udspring og ned til udløb har bækken gen- nem det meste af sit forløb et stort fald. Grus og sten dominerer på alle de undersøgte stationer; nogle steder som følge af restaureringer. Vand- kvaliteten er noget ringe på den øvre del, men bliver gradvis bedre ned mod udløb. Siden undersøgelsen i 2003 er der etableret et omløbsstryg uden om Årslev Møllesø. Næsten al vand ledes gennem stryget, der har et meget stort fald. Der blev kun fanget få ørreder i bæk- ken fordelt på både yngel og ældre fisk. Lgd.: ca. 5,0 km, gbr.: 1,5 m, dybde: 10-20-30-50 cm. Her udsættes:	750 stk. ½-års

III. Udsætningsmateriale

På baggrund af denne undersøgelse vil udsætningerne i Århus Å-systemet fremover bestå af:

½-års 3.500 stk.	Mundingsudsætning 7.300 stk.
----------------------------	--

Siden 2009 er alle udsætninger af yngel, ½-års og 1 års fisk konverteret til mundingsudsætninger efter anmodning fra Århus Kommune. Dette er sket for at undgå dødeligheden i søerne. Udover de udsætninger der er finansieret af fisketegnsmidlerne, har Århus Kommune, Jysk Småbådsklub og Østjydske Lyst- og Fritidsfiskere finansieret udsætninger af smolt. I alt blev der således i foråret 2011 udsat i alt 52.000 stk. smolt i Århus Å.

Efter Årslev Engsø er blevet etableret har det ikke længere været muligt at fange nok moderfisk i Århus Å-systemet. Derfor stammer alle udsætninger i dag fra moderfisk fanget i Giber Å.

Praktiske anbefalinger for udsætning af ørred

Planen omfatter et særskilt udsætningskema (afsnit IV), i hvilket der er anført udsætningsmængde og aldersgruppe for hvert udsætningssted. Udsætningsmaterialets fordeling på udsætningsstederne skulle kunne ske alene ved benyttelse af udsætningskemaerne, samt udsætningskortet. Yngel og ½-års skal spredes over de strækninger, der er angivet i udsætningskemaerne. De anviste udsætningsmængder må ikke overskrides, men kan deles til udsætning over flere gange, når blot udsætningerne bliver foretaget inden for den fastlagte periode:

1. ½-års foretages i september/oktober
2. Mundingsudsætning foretages i marts-april, uge 13-15

½-års

Det er en forudsætning for en høj overlevelse, at fiskene bliver spredt videst muligt på den angivne strækning.

Mundingsudsætning

Angiver udsætning af smoltificerede 1- eller 2-års fisk (større end 14 cm., ca. 30 gr.) nederst i vand-systemet. Denne udsætning foretages i marts-april (uge 13-15) måned og fastsættes ud fra en vurdering af vandsystemets oprindelige og nuværende smoltproduktion.

Regler for udsætning af fisk

Det anbefales, at planen så vidt muligt opfyldes med fisk, som er afkom af vandsystemernes egne ørredstammer. Før en fiskeriforening går i gang med en sådan produktion skal de veterinære problemer imidlertid afklares med Fødevarestyrelsen, Sektionen for akvakultur.

De ørreder, som udsættes i forbindelse med pligtudsætninger, skal i det omfang det er muligt, være afkom af vildfisk opfisket i vandløbet. Man skal dog være opmærksom på, at der gælder særlige veterinære krav til det udsætningsmateriale, som skal anvendes opstrøms IPN-fri (Infektios Pancreas Necrose) dambrug.

De love man skal være opmærksomme på, når man beskæftiger sig med udsætning af fisk, er blandt andet: Fiskeriloven også kaldet "LBK nr 978 af 26/09/2008 - Bekendtgørelse af lov om fiskeri og fiskeopdræt", hvor § 63 omhandler udsætning eller omplantning af fisk samt æg og yngel. Endvidere gælder "LBK nr 903 af 15/12/1987 - Bekendtgørelse af lov om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk" ifølge hvilken man skal hindre eller begrænse at fiske sygdomme bliver spredt.

Desuden er der bekendtgørelse nr. 456. BEK nr 856 af 12/09/2000 som er "Bekendtgørelsen om afsætning af akvakultur dyr og -produkter inden for Den Europæiske Union (EU) samt indførsel heraf fra tredjelande".

I forbindelse med VHS-syge (Viral Haemorrhagisk Septikæmi), også kaldet Egtvedsyge, skal foreningen være opmærksom på reglerne vedr. flytning af laksefisk (gælder i øvrigt alle ferskvandsdyr) mellem landsdelene. En række vandløb har fået status som VHS-fri zone, zone A. Den øvrige del af landet ligger i zone C, hvori VHS-sygdom kan forekomme. D.v.s. at der i zone A kun må udsættes fisk, som er opdrættet indenfor zone A. Der foreligger også den mulighed, at Fødevarestyrelsen kan oprette en stødpudezone/observationszone B, denne zone har tidligere været gældende, men er ikke aktuel på nuværende tidspunkt.

Opmærksomheden skal, som tidligere beskrevet, også henledes på bestemmelserne vedrørende udsætning af fisk i frivand ovenfor visse nærmere angivne dambrug, hvor det også kræves, at udsætningsmaterialet er IPN-frit.

Før udsætning finder sted, skal nærmere oplysninger indhentes hos Sektion for akvakultur, Fødevareregion Vejle, Tysklandsvej 7, 7100 Vejle, tlf.: 79 43 22 00, telefax 79 43 23 41, e-mail: vejle@fvst.dk.

Silkeborg, februar 2012

Fiskeritekniker
Jørgen Skole Mikkelsen

IV. Udsætningskemaer

I udsætningskemaet er udsætningsstrækning for ½-års angivet med et antal meter op- og nedstrøms fra tilkørselsstedet. D.v.s. at antallet af udsætningsfisk for den enkelte station skal fordeles over den angivne strækning.

Stations nummer	Vandløbsnavn	Meter opstrøms	Udsætningslokalitet	Meter nedstrøms	Antal
½-års					
10	Århus Å	400	Ingerslev Mølle	1400	1.000
11	Århus Å	1400	Træbro vest for Sletten	500	900
12	Århus Å	500	Bering Bro	450	500
28	Sommerbæk	300	Ved tennisbanerne i Hørning	500	150
58	Hejbæk	0	Rohde	600	200
75	Voldbæk	200	Nedstrøms den gamle Truevej	300	150
75a	Voldbæk	300	Rætebølvej	400	250
77	Voldbæk	400	Ved plejehjemmet Møllegården	200	350
I alt					3.500

Stations nummer	Vandløbsnavn	Udsætningslokalitet	Antal
Mundingsudsætning			
21	Århus Å	Ved Mølleparken	7.300
I alt			7.300

Bilag 1 - ÅrhusÅ

DisVs	Stat	UTM	Biotop	Br.	Ar.	Yn	Æld	Ål	Andre arter	Bem.
		WGS84	Ørred	(m)	(m2)	antal/100m2	Obs			
13 20	Århus Å	1	569079-6209455	1:1	1,6	80	0	0	9-pig	
13 20	Århus Å	2	567281-6210696	2:1	2,6	130	0	0	Abo, Ged	
13 20	Århus Å	3	567794-6209041	0	0					Ikke befisket
13 20	Århus Å	4	566748-6210327	Y:3	1,1	38	0	0		
13 20	Århus Å	5	564327-6211133	0	0,4					Ikke befisket
13 20	Århus Å	6	565750-6211614	0	1					Ikke befisket
13 20	Århus Å	7	562960-6212481	0	0,9					Ikke befisket
13 20	Århus Å	8	566889-6213810	1:2 2:2	2,7	135	0	0	10 Abo, Knude, 3-pig	
13 20	Århus Å	9	567528-6213812	2:2	3,2	160	0	0	12 Abo, Knude	
13 20	Århus Å	10	567937-6214605	½:3 1:3	2,5	125	0	1	2 Abo, Skal	
13 20	Århus Å	11	565915-6216288	1:2	3,1	155	3	0	4 Abo, 3-pig	
13 20	Århus Å	12	565388-6217177	1:3	3	150	6	3	4 3-pig, Abo	
13 20	Århus Å	13	564499-6218230	½:4	3,8	190	13	1	12 3-pig	
13 20	Århus Å	14	563481-6217842	1:3 2:3	4,6	230	0	3	5 Abo	
13 20	Århus Å	15	563235-6218375	1:4	3,7	185	1	9	5 Knude	
13 20	Århus Å	16	561991-6219193	1:4	5,5	275	10	10	5 Abo, BLamp, Ged, Laks	
13 20	Århus Å	17	562169-6220210	1:2 2:2	5	250	0	1	2 Abo	
13 20	Århus Å	18	562883-6220698	1:3 2:3	4,8	240	4	6	3 Laks, Abo	
13 20	Århus Å	19	564732-6221593	1:3 2:3	5,7	285	0	9	4 Abo, Karud, Laks, Skal	
13 20	Århus Å	20	571119-6222289	2:2.5	20					Ikke befisket
13 20	Århus Å	21	574239-6224158	2:2.5	13					Ikke befisket
13 20	Århus Å	22	564192-6221121	½:2 1:2	1,3	36	3	12	9-pig, 3-pig	
13 20	Århus Å	23	567293-6222107	Y:1	1,1	55	0	0	3-pig	
13 20	Århus Å	24	570498-6221557	0	4,6					Ikke befisket
13 20	Århus Å	25	570489-6220864	½:1	1,3	65	0	0	Ged, 9-pig, Skal	
13 20	Århus Å	26	563143-6214758	0	0,9					Ikke befisket
13 20	Århus Å	27	564356-6215145	Y:1	0,9	22	0	0		
13 20	Århus Å	28	565080-6215740	Y:2 ½:2	1,3	65	0	0	9-pig, 3-pig	
13 20	Århus Å	29	561035-6216964	Y:1	0,6					Ikke befisket
13 20	Århus Å	30	561113-6217750	Y:4 ½:4	1,3	65	20	43		
13 20	Århus Å	31	561176-6218438	Y:5 ½:5 1:5	2	50	14	108	1	
13 20	Århus Å	32	561964-6219189	Y:5 ½:5	2	64	97	37	BLamp	
13 20	Århus Å	33	561547-6220484	1:1	1,7	85	0	0	1 Ged	
13 20	Århus Å	34	562913-6220996	Y:4 ½:4	1,8	48	5	2		
13 20	Århus Å	35	550399-6224772	1:2	2,5	65	116	3	BLamp, 3-pig	
13 20	Århus Å	36	552813-6225374	1:2 2:2	2,6	117	5	24	Ged, 3-pig	
13 20	Århus Å	37	555844-6224975	½:3 1:3 2:3	3	150	45	12	2 9-pig, 3-pig	
13 20	Århus Å	38	557651-6225152	2:2	4,5	225	0	4	1 Ged, 3-pig	
13 20	Århus Å	39	559566-6225723	2:2	3,5					Ikke befisket
13 20	Århus Å	40	561335-6225912	2:2	4					Ikke befisket
13 20	Århus Å	41	562271-6226470	1:2 2:2	6,1	305	1	3	1 FKreb, 9-pig, 3-pig	
13 20	Århus Å	42	563788-6224816	1:3 2:3	5,5	275	6	4	5 Abo, Skal, 3-pig	
13 20	Århus Å	43	564136-6223687	1:3 2:3	5,1	255	0	9	4 Abo, HavØ, Skal	
13 20	Århus Å	44	565376-6222673	2:2	5,2	260	0	0	5 Abo, Skal	
13 20	Århus Å	45	565659-6222325	2:3	6	300	0	0	1 Skal, Grund, Abo	
13 20	Århus Å	46	550393-6223990	Y:2 ½:2	1,3	65	0	0		
13 20	Århus Å	47	550392-6224655	Y:4	1,6	20	345	0		
13 20	Århus Å	48	552145-6224339	½:1 1:1	1,1	55	0	2		
13 20	Århus Å	49	553364-6224380	Y:3 ½:3	1,6	72	49	8	BLamp	
13 20	Århus Å	50	560506-6224262	1:1	1,2	60	0	0	9-pig, 3-pig	
13 20	Århus Å	51	560013-6225087	½:3 1:3	1,8	90	1	2	3-pig	
13 20	Århus Å	52	559573-6225591	½:2 1:2	1,2	60	12	4	3-pig	
13 20	Århus Å	53	558820-6223418	0	1,3					Ikke befisket
13 20	Århus Å	54	559964-6224067	1:1	1					Ikke befisket
13 20	Århus Å	55	550619-6227593	0	0,6					Ikke befisket
13 20	Århus Å	56	551917-6226199	½:1	1,8	81	0	0	BLamp, 3-pig	
13 20	Århus Å	57	552264-6225551	Y:3 ½:3 1:3	1,7	42	188	13	BLamp	
13 20	Århus Å	58	554156-6225749	Y:3 ½:3	1,4	70	0	0		
13 20	Århus Å	59	553484-6225464	Y:4 ½:4	1,3	58	195	4	3-pig	
13 20	Århus Å	60	556161-6227700	0	0,6					Ikke befisket
13 20	Århus Å	61	556667-6226523	Y:3 ½:3	1,3	65	13	16		
13 20	Århus Å	62	557067-6225935	Y:4 ½:4	2,1	54	116	21		
13 20	Århus Å	63	558236-6225652							Ikke besigtiget
13 20	Århus Å	64	559909-6226223	Y:3 ½:3	1,1	55	71	0	3-pig	
13 20	Århus Å	65	560487-6230179	½:2 1:2	2,5	125	0	0		

Bilag 1 - ÅrhusÅ

DisVs			Stat UTM WGS84	Biotop Ørred	Br. (m)	Ar. (m2)	Yn antal/100m2	Æld Obs	Ål	Andre arter	Bem.	
13	20	Århus Å	66	560752-6229521	½:4	2,8	140	2	2	1	3-pig	
13	20	Århus Å	67	560763-6228583	½:3 1:3	2,8	140	3	4	3		
13	20	Århus Å	68	561681-6227125	1:4	1,6	80	24	21			
13	20	Århus Å	69	563331-6228856	1:1	1,4						Ikke befisket
13	20	Århus Å	70	562791-6227823	½:2	0,8	40	35	8		3-pig	
13	20	Århus Å	71	562603-6227422	½:3	1	42	14	0		3-pig	
13	20	Århus Å	72	565543-6226971	0	0						Ikke befisket
13	20	Århus Å	73	564610-6226539	Y:2 ½:2	0,9	31	34	0		3-pig	
13	20	Århus Å	74	564685-6226002	0	1,3						Ikke befisket
13	20	Århus Å	75	567804-6225272	Y:3 ½:3 1:3	1,3	65	2	0	2	3-pig	
13	20	Århus Å	75a	567431-6224847	½:3 1:3	1,5	75	0	4		3-pig	
13	20	Århus Å	76	567332-6224559	Y:3 ½:3	1,7						Ikke befisket
13	20	Århus Å	77	567521-6223966	Y:4 ½:4 1:4	1,8	90	1	2	7	3-pig	
13	20	Århus Å	78	567561-6223701	1:3	1,1	55	0	12	1	Skal	
13	20	Århus Å	79	567664-6223269	½:3 1:3	1,8	90	0	6	1	3-pig	

2011

DTU .. rapport - Planer for fiskepleje

- Nr. 10 Plan for fiskepleje i Ørum Å/Rohden Å / *Peter Geertz-Hansen*
- Nr. 11 Plan for fiskepleje i alsiske vandløb / *Peter Geertz-Hansen*
- Nr. 12 Plan for fiskepleje i mindre vandsystemer i området mellem Sandbjerg Vig nord for Juelsminde og Kalø Vig (Århus Bugt) / *Jørgen Skole Mikkelsen*
- Nr. 13 Plan for fiskepleje i vandløb på Lolland, Falster og Møn / *Morten Carøe*
- Nr. 14 Plan for fiskepleje i Gudenå, delområde 2 / *Michael Kaczor Holm og Morten Carøe*
- Nr. 15 Plan for fiskepleje i Gudenå, delområde 3 / *Hans-Jørn A. Christensen og Jørgen Skole Mikkelsen*

2012

- Nr. 16 Plan for fiskepleje i tilløb til Aabenraa Fjord og Genner Bugt / *Hans-Jørn Aggerholm Christensen*
- Nr. 17 Plan for fiskepleje i mindre tilløb til Randers Fjord / *Jørgen S. Mikkelsen*
- Nr. 18 Plan for fiskepleje i Bangsbo, Lerbæk og Elling Å / *Peter Geertz-Hansen*
- Nr. 19 Plan for fiskepleje i Århus Å / *Jørgen Skole Mikkelsen*
- Nr. 20 Plan for fiskepleje i Skals Å / *Jørgen Skole Mikkelsen og Morten Carøe*
- Nr. 21 Plan for fiskepleje i mindre vandsystemer mellem Limfjorden (Hals), Skagen og Svinkløv Klitplantage / *Michael Kaczor Holm, Morten Carøe og Peter Geertz-Hansen.*
- Nr. 22 Plan for fiskepleje i vandløb omkring Haderslev mellem Genner Strand og Avnø Vig / *Hans-Jørn Aggerholm Christensen*
- Nr. 23 Plan for fiskepleje i Karup Å / *Michael Kaczor Holm*

DTU Aqua
Institut for Akvatiske Ressourcer
Danmarks Tekniske Universitet

Vejlsøvej 39
8600 Silkeborg
Tlf: 35 88 31 00
aqua@aqua.dtu.dk

www.fiskepleje.dk